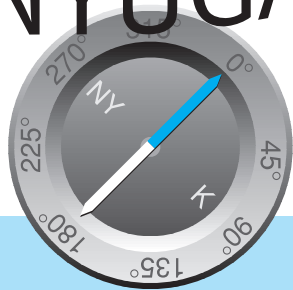

NYUGAT-MECSEKI Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

A Tájoló tartalmából

„LELTÁR címmel most a Tájoló által indított sorozatban az egyes szakmai területeken folyó munkákat vezető szakértőket kértük meg arra, hogy készítsenek egy elszámolást, egyfajta leltárt, mit végeztek el a tervekből az elmúlt két év során.

Elsőként a kutatófűrészeket irányító Hámos Gábor projektvezető, a Mecsekérc vezető szakértője vállalkozott arra, hogy összefoglalja az általa vezetett tevékenység eddigi eredményeit.”

Munka a mélyben

2. oldal

„Idén tavasszal a vándorkiállítás márciusban Kővágótöttösre, áprilisban pedig Bakonyára látogatott. Bakonyát követően a bemutató a nyár elején a tervek szerint Bodán lesz látható, s a bodai kiállítással zárul le a körút.”

Nyáron Boda lesz az utolsó állomás?

3. oldal

„Ki ne látott volna már olyan — főképp amerikai — filmet, amelyben a főszereplő a fejére tesz egy speciális formájú „kütyüt” és egy virtuális világ kellős közepén találja magát. Nos, mostantól a Tájoló olvasói is átélhetnek egy hasonló élményt, s nem kell mást tenniük, min odaülni a számítógép elé, s beütni a www.rhk.hu internetes címet.”

„Csoda” a neten

3. oldal

„Május 8-án, az igazán figyelmes vendéglátónak bizonyult hetvehelyi Általános Iskolában került sor a II. Niels Bohr verseny megrendezésére, a NymTIT falvaiból érkezett iskolacsapatok részvételével.”

II. Niels Bohr verseny

4. oldal

„A támogatást az atomerőmű, a hulladékátrolók és a kutatási területek környezetében lévő önkormányzatok, önkormányzati társulások, civil és gazdasági szervezetek pályázatait finanszírozza.”

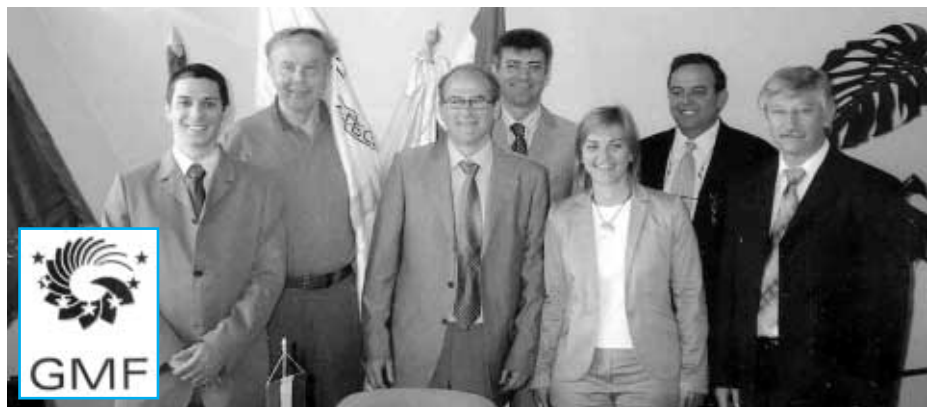
Évente 500 millió forint területfejlesztésre

5. oldal

GMF elnökségi ülés – Bodán

Nukleáris Létesítmények Körüli Európai Önkormányzatok Csoportja (**GROUP OF EUROPEAN MUNICIPALITIES WITH NUCLEAR FACILITIES, GMF**) elnökségének tagjai május közepén hazánkban tettek látogatást. Programjuk során felkeresték a GMF-hez tavaly csatlakozott TETT és NymTIT székhelyeit, megismerkedtek az egyes térségekben dolgozó magyar társulások munkájával, s találkoztak a Társulások munkában résztvevő magyar „kollégáikkal”, a polgármesterekkel. A magyarországi program keretében Bodán május 18-án tartották a GMF elnökségi ülését is, amelyen öt nagy témakörben, 12 pontban tárgyalták meg az idei év legfontosabb feladatait.

Az elnökségi ülést megelőzően az Elnökség tagjai találkoztak Kovács Győzővel, a vendéglátó Boda polgármesterével a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás elnökével is. A tapasztalatcserén a GMF vezetőinek Kovács Győző bemutatta a települést, de mindenekelőtt gratulált az Elnökség spanyol tagjainak a Barcelona előző esti Bajnokok Ligája döntőjén kiharcolt győzelméhez... A GMF vezetői számos kérdést tettek fel a Társulás elnökének. Kíváncsiak voltak arra, hogyan tudja működtetni a település vezetése a falut, honnan származnak a bevételek, hogyan valósul meg az együttműködés a környező településekkel. Válaszában Boda polgármestere külön is aláhúzta a magyar atomtörvény tavalyi évvégi módosításának jelentőségét (*ld. külön cikkünket és a módosítás teljes szövegét a Tájoló 6. oldalán — a Tájoló megjegyzése*) amely lehetővé tette, hogy a társulások a támogatásokat településfejlesztésre is fordíthassák. *(Folytatás a 3. oldalon)*

A GMF elnöksége a bodai Polgármesteri Hivatalban találkozott a magyar vendéglátókkal

Megkérdeztük ...

KOVÁCS GYŐZŐ-t, a NymTIT elnökét,

mit végzett a Társulás a tavaszi nemzetközi konferenciákon?

Interjúnk a 8. oldalon olvasható

A Nyugat-Mecsek térségében zajló nagy aktivitású kutatási program megvalósítása során a szakemberek az elvégzendő feladatokat hét nagy témakörbe sorolták be, szaknyelven szólva hét olyan szakmai projektet dolgoztak ki, amelyek eredményes elvégzése után a szakértők felelősséggel dönthetnek majd a föld alatti kutatólaboratórium pontos helyének meghatározásáról, valamint előkészíthetik a hosszabb időtávú — a tervek szerint kb. 20 éves — laboratóriumi kutatási programot. A **LELTÁR** címmel most a Tájéoló által indított sorozatban az egyes szakmai területeken folyó munkákat vezető szakértőket kértük meg arra, hogy készítsenek egy elszámolást, egyfajta leltárt, mit végeztek el a tervekből az elmúlt két év során. Elsőként a kutatófúrásokat irányító **Hámos Gábor**, projektvezető a Mecsekérc vezető szakértője vállalkozott arra, hogy összefoglalja az általa vezetett tevékenység eddigi eredményeit.

A Tájéoló idén megjelenő kiadásaiban a tervek szerint minden lapszámban közöl majd egy-két szakmai összefoglalót, (ha lehetséges fényképekkel illusztrálva az abban foglaltakat) abból a célból, hogy az év végére a jövő év tavaszára mind a hét szakmai terület (projekt) saját leltárát be lehessen mutatni a térségben élőknek.

A Bodai Aleurolit Formáció (továbbiakban BAF), mint a nagy aktivitású és hosszú élettartamú radioaktív hulladékok potenciális befogadó összetételének (földtani képződményének) földtudományi kutatása (felszíni kutatás 1. fázisa)

A BAF minősítését célzó

Középtávú Program

1. kutatási fázisa (2004–2006)

Az A projekt rövid definíciója:

„Kutatólétesítmények kialakítása és az azokhoz kapcsolódó helyszíni mérések” kivitelezési projektje.

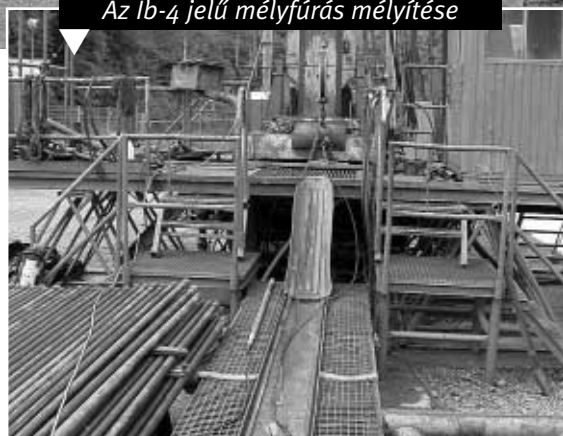
Az **A projekt** keretében 2004–2005 során a bodai aleurolit és földtani környezete földtani, vízföldtani és geotechnikai vizsgálatára elkészítettük a tervezett kutatáshoz szükséges felszíni fúrások geoműszaki terveit és elvégeztük ezek hatósági engedélyeztetését. Ezt követően lemélyítettünk 6 db, 50–100 m közötti mélységű magfúrást, amelyekben helyszíni geofizikai, geotechnikai (fe-

LELTÁR

Munka a mélyben

Magtűlfúrásos feszültségmérés a Bak-5 jelű sekélyfúrásban

Az Ib-4 jelű mélyfúrás mélyítése

Fúrómagok dokumentálása a magraktárban

szültségmérések) méréseket, kútvizsgálatokat, vízmintázásokat végeztünk a vizsgálandó terület és kőzetek jellemzésére. Ezeket a fúrásokat vízkúttá alakítottuk a terület vízháztartásának és vízminőségének hosszú távú megfigyelése érdekében.

2004 végén megkezdtük az ún. Gori-cai földtani blokk 1500 m mélységűre tervezett alapfúrásának kialakítását. A fúrás 708,9 m-ig mélyült, és az alsó szakaszán 210 métert meghaladó hosszban érintette (harántolta) a bodai aleurolit rétegeit. A mélyítés közben elvégeztük a harántolt szakaszok hidraulikai vizsgálá-

tát, vízmintázását és mélyfúrás-geofizikai méréseit. A fúrásban jelenleg a fedő képződmények kizárásával végezzük a bodai aleurolit különböző tulajdonságú szakaszainak hidrodinamikai, hidraulikai vizsgálatát egy beépített, ún. többpakkes rendszer segítségével és üzemeltetésével a fúrás tervezett továbbmélyítéséig.

A fúrásokból nyert maganyagot magládákban tárolva átadtuk a földtani dokumentációs és laboratóriumi vizsgálati programot végző szakembereknek. A fúrómagok a kor követelményeinek megfelelően kialakított magraktárban kerültek elhelyezésre a további feldolgozáshoz.

Optikai lyukkamerás talpvizsgálat feszültségméréshez

GMF elnökségi ülés – Bodán

(Folytatás az 1. oldalról)

A GMF vezetői meglepedéssel fogadták ezt az információt kiemelve, hogy a módosítással hazánk is ugyanazt a gyakorlatot követi mint a jelentősebb európai uni-

ós országok. Az Elnökség tagjai elismeréssel szóltak a faluban, és a falu területén érzékelhető fejlődésről. Az elnökségi ülést követően a vendégek találkoztak a Társulás munkájában dolgozó térségi polgármesterekkel is.

TÉNYEK, ADATOK A GMF-ről

- a GMF-nak több mint száz európai önkormányzat a tagja.
- Jelenleg 15 európai ország érintett önkormányzatai vesznek részt a GMF munkájában, így többek között Franciaországból, Svédországból, Németországból, Spanyolországból és Hollandiából.
- Térségünkben szlovák, magyar, cseh, román, bolgár, és szlovén önkormányzatok vesznek részt a GMF munkájában.
- Jelenleg a GMF egyeztetéseket folytat az angliai önkormányzatokkal, előkészítve csatlakozásukat.

CÉLOK, TEVÉKENYSÉGEK

a GMF céljai között szerepel:

- A helyi demokráciák alapelveinek védelme, annak érdekében, hogy a nukleáris energia felhasználás teljes mértékben tartsa tiszteletben az ÁTLÁTHATÓSÁG, a HELYI RÉSZVÉTEL, és a GAZDASÁGI FEJ-

LESZTÉSEK elveit,

- a tagok közötti tapasztalat és információcseré biztosítása,
- a helyi döntéshozók részvételének elősegítése az európai fórumokon és az Európai Unió döntéshozatali folyamatainál.
- A kibővített EU-ban az uniós szabványok bevezetésének elősegítése.

A GMF tevékenysége magában foglalja:

- Konferenciák, találkozók, tapasztalatcserék szervezését a nukleáris energia és annak helyi hatásai figyelembevételével.
- Az EU-val kiépített kapcsolatok fenntartását és fejlesztését, az EU irányelveinek nyomonkövetését, a tagok érdekeinek megfelelően.
- Kapcsolattartást a nemzetközi nukleáris szervezetekkel,
- folyamatos információcserét a tagok között,
- internetes honlap üzemeltetését. (www.gmf-europe.org)

Nyáron Boda lesz az utolsó állomás

Befejeződik a NymTIT vándorkiállításának körútja

A jelentős lakossági érdeklődést kiváltó 2004-es tájékoztató programsorozat tapasztalatait értékelve, 2004 nyarán döntött úgy közösen a NymTIT és az RHK Kht., hogy a Társulás összes településére elviszi a nagy aktivitású kutatási programot, és a Társulást bemutató vándorkiállítását, a térségben élők tájékoztatását, tájékozódását szolgálva. A döntést követően alig néhány hét alatt összeállt a Vándorkiállítás anyaga, és a gyors elkészítést követően az őszi folyamán elindult „térségjáró” vándorútjára a kiállítás.

A falvakban tartott kiállítás-megnyitók során a Kht. jelenlévő vezetői és szakértői kiállítás vezetőket is tartottak az érdeklődők számára, s a helyszíneken felmerült kérdések megválaszolására, és a helyi vélemények felvetések megbeszélésére is mód nyílt. Tavaly késő ősszel a kiállítás számos táblója Budapesten kapott helyet a fővárosi TIT Stúdióban rendezett kiállításon szépszámu érdeklődőt vonzva. Idén tavasszal a vándorkiállítás márciusban Kővágóötösre, áprilisban pedig Bakonyára látogatott. Ezt követően a bemutató a nyár elején a tervek szerint Bodán lesz látható, s a bodai kiállítással zárul le a körút. Képünk a kővágóötösi kiállítás megnyitóján készült.

Buday Gábor, az RHK Kht. műszaki-tudományos igazgatója segített a táblák értelmezésében

Meglepő és tanulságos

Rovatunkban eddig általában olyan cikkeket adtunk közre a Tájékoztató hasábjain, amelyek egy-egy külföldi újdonságról, érdekességről számoltak be. Most közölt írásunk két szempontból különösen is érdekes, hiszen a bemutatott újdonság hazai, és „lelőhelye” az RHK Kht. honlapja. Ki ne látott volna már olyan — főképp amerikai — filmet, amelyben a főszereplő a fejére tesz egy speciális bukósisak formájú „kütyüt” és egy virtuális világ kellős közepén találja magát. Nos, mostantól a Krónikás olvasói is átélhetnek egy hasonló élményt, s nem kell mást tenniük, mint odaülni a számítógép elé, s beütni a www.rhk.hu internetes címet, s olyan helyeken találják magukat, ahová földi halandó csak szigorú ellenőrzés, és engedély birtokában léphet...

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhatal Társaság honlapján immáron két hónap óta egy igazi érdekesség várja az internetes „szörfözőket”. Egy speciális számítógépes szoftver telepítésével az RHK Kht. szakemberei megteremtették annak a lehetőségét, hogy a téma iránt érdeklődők kb. 30 másodperc alatt leküzdjék a távolságot és az időt, s

„Csoda” a neten

beléphessenek a püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó Telep (RHFT) fogadócsarnokába, vagy a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) betöltő csarnokába. A program használatával a honlap látogatói 360 fokos képet kaphatnak a két létesítmény bemutatott csarnokairól, tényleg „töviről hegyire” bejárhatják a csarnokokat az otthoni karosszékéből. Az általános iskolások, és a középiskolák első-másodikos évfolyamjaira já-

rók számára, a távolság és az idő mellett a korosztályi „gát” is leomlik, hiszen ők 16 éves korukig a törvény szabta korlátozás miatt egyáltalán nem léphetnek be e létesítményekbe.

Aki csak egyszer meglátogatja a két csarnokot, e virtuális kirándulás során teljesen egyetérthet azzal a megállapítással, hogy ez valóban „csoda” a neten. Érdemes kipróbálni, s nem csak egyszer.

A „csodához” vezető út a neten

Először a www.rhk.hu címet kell beírni a számítógép keresőjébe. Ezt követően megjelenik a Kht. honlapjának kezdőlapja. Ezután a telephelyek opciót kell választani. Elsőként az RHFT „mutatkozik” be a honlapon, a rá vonatkozó részben kapott helyet a telephely részletes bemutatása rész, ennek egyik alpontja a „nézzen körbe a az RHFT fogadócsarnokában” nevet viselő opció. Erre rákattintva megjelenik a fogadócsarnok lát képe, s a kép közepén feltűnik egy kis kerek pont, ami leginkább egy céltábla 10-es köréhez hasonlít. Az egér mozgásával a kis kör „életre kelt” s mozgásával bejárható a teljes fogadócsarnok, 360 fokban.

A KKÁT eléréséhez szintén a telephelyek opciót kell választani, majd el kell érni a KKÁT felépítése, majd azt követően a KKÁT részletes bemutatása opciókat. Ezt követően érkezik meg a látogató a „nézzen körbe a KKÁT betöltőcsarnokában” opcióhoz. S innen az eljárás megegyezik az RHFT-nél követtével.

II. Niels Bohr verseny

A versengő csapatok

Kovács Győző a NymTIT elnöke, és Wagner Antal hetvehelyi polgármestere köszöntötte a versenyzőket, és tanáraikat

Május 8-án, az igazán figyelmes vendéglátónak bizonyult hetvehelyi Általános Iskolában került sor a II. Niels Bohr verseny megrendezésére, a NyMTIT falvaiból érkezett iskoláscsapatok részvételével.

A versenyt a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás (NymTIT) a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) és a Paksi Atomerőmű Zrt. közösen rendezte meg. A

jó hangulatú nemes versengés teljes eredménylistáját, a győztesek neveit a Tájéoló az alábbiakban teljes egészében közli, és egyben szeretettel gratulál minden egyéni, és iskolája csapatát erősítő indulónak, az elért eredményhez.

A versenyt első alkalommal tavaly szervezték meg, s a tavalyi és idei tapasztalatok és eredmények ismeretében a szervezők jövőre is várják az iskolásokat a III. Niels Bohr versenyre!

Kovács Győző, a NymTIT elnöke a díjátadáson

Eredményösszesítő táblázat — 7. osztály, egyéni

Név	Település	Fizika	Kémia	Összesen	Helyezés
Berta Dániel	Boda	16	35	51	3.
Serbán Vince	Boda	15	35	50	
Bojári Balázs	Bakonya	11	22	33	
Cserős László	Kövágótöttös	6	29	35	
Papp Lajos	Kövágótöttös	4	29	33	
Maurer Márton	Kövágószőlős	16	20	36	
Nemes Károly	Kövágószőlős	18	27	45	
Mecseki Gábor	Cserdi	17	28	45	
Vincze Dávid	Cserdi	10	21	31	
Tóth Norbert	Bükkösd	16	20	36	
Diós Zsannett	Bükkösd	17	17	34	
Kóródi Brigitta	Helesfa	15	21	36	
Kunczt Gábor	Helesfa	18	20	38	
Grunda Erzsébet	Hetvehely	23	31	54	2.
Lóki Alexandra	Hetvehely	28	31,5	59,5	1.

Eredményösszesítő táblázat — 8. osztály, egyéni

Név	Település	Fizika	Kémia	Összesen	Helyezés
Kasza Csaba Dániel	Boda	12	21	33	2.
Nagy Noémi	Boda	12	19	31	
Bozó Bernadett	Bakonya	14	16	30	
Belső Alexandra	Bakonya	16	16	32	3.
Burula Endre	Kövágótöttös	11	18	29	
Golubics Anett	Kövágótöttös	16	19	35	1.
Mester Enikő	Kövágószőlős	12	11	33	
Mecseki Attila	Cserdi	9	15	24	
Bogdán Tímea	Cserdi	9	16	25	
Gallowich Zoltán	Bükkösd	6	18	24	
Kósa Péter	Bükkösd	4	18	22	
Borbás Klaudia	Helesfa	6	15	21	
Kiskőrösi Andrea	Helesfa	9	15	24	
Novotni Csanád	Hetvehely	7	22	29	
Nok Bálint	Hetvehely	12	20	32	
Bogdán János	Kövágószőlős	13	12	25	

Eredményösszesítő táblázat (csapat)

Település	Tanuló/1	Tanuló/2	Tanuló/3	Tanuló/4	RHK Kht. pont	Össz.	Helyezés
Bakonya	30	32	33	32 (átlag)	71	198	6.
Boda	33	31	51	50	61	226	2.
Bükkösd	24	22	36	34	96	212	3.
Cserdi	24	25	45	31	84	209	4.
Cserkút	–	–	–	–	–	–	–
Helesfa	21	24	36	38	67	186	7.
Hetvehely	29	32	54	59,5	92	266,5	1.
Kövágószőlős	25	23	36	45	75	204	5.
Kövágótöttös	35	29	35	33	53	185	8.

A kupa átadója: Kovács Antal olimpiai bajnok, a Paksi Atomerőmű képviselőjében

Idén a jövő évet kell megalapozni

Beszélgetés Benkovics Istvánnal, a Mecsekérc Környezetvédelmi Zrt. vezérigazgató-helyettesével a kutatási program idei feladatairól.

— Benkovics úr! Az idei esztendőben a kutatási programnak alacsonyabb fokozatba kellett kapcsolnia, a parlament döntése következtében. Az új helyzetben melyek az idei legfontosabb feladatok?

— Valóban, a kedvezőtlen parlamenti döntés nyomán meglehetősen nehéz helyzetbe került a kutatási program. Az ez évre biztosított költségvetési forrás minimális. Ez jobbra csak arra elegendő, hogy fenntartsuk a korábban nagy költséggel kiépített, a kutatásokat támogató rendszereket. Ilyen például a környezetellenőrző (szakmai kifejezéssel élve: monitoring) hálózat, amelynek egyes elemei a térség időjárási viszonyait, a felszíni vízfolyások, patakok vízhozamát, a felszín alatti vizek szintjét követik folyamatosan, más részük pedig a vizsgált terület jelenleg is érzékelhető, nagyon kis mozgásait, vagy a radiológiai alapállapotát ellenőrzik. Mindezeket azért kell folyamatosan üzemeltetni, mert a radioaktív hulladékok végleges elhelyezéséhez szükséges döntések megfelelő biztonságú meghozásához ezekből az igen fontos eredményekből több évtizedes, hiánytalan adatsort kell produkálnunk. A monitoring rendszer üzemeltetése terepi mozgással jár, tehát a környékbeli lakosok ebben az évben is találkozhatnak a terepen mérnökeinkkel, technikusainkkal.

Ugyancsak igen hátrányos lenne a kutatási program — és végső soron az egész ország — számára, ha a kényszerű szünet időszakában veszni hagynánk a már elkészült, megerősített földutakat, a rendkívül korszerű magraktárt, vagy azt az informatikai rendszert, amiben a kuta-

tások kapcsán keletkezett összes információ rendszerezett módon megtalálható. Ezekre a fenntartási és üzemeltetési munkákra még akkor is költeni kell, ha a kutatások pénzsűkében esetleg teljesen leállnának. E költségek mellett viszont ez évben már legfeljebb néhány kisebb, értékelési és tervezési feladatot tudunk elvégezni. Arra sem igen futja, hogy a tavalyi évben, a Mecsekért Zrt. és alvállalkozói által több százmillió forint értékben — saját kockázatra — elvégzett munkák ellenértékét ki tudjuk fizetni.

Idői munkánk talán legfontosabb célkitűzése az, hogy fenntartsuk a további kutatások lehetőségét, és egyben tartsuk azt a rendkívül széles és kiemelkedő képességű szakértői csapatot, akik egy ilyen programot végig tudnak vinni. Ennek keretében minden olyan engedélyeztetési feladatot szeretnénk idén elvégezni, amely szükséges a jövő évi — immár remélhetőleg megfelelően finanszírozott — munkák gyors és hatékony beindításához. Ezt az időszakot arra is igyekszünk felhasználni, hogy egyszerűsítsük az informatikai rendszerünkben meglévő adatok szerkezetét, javítsuk azok felhasználhatóságát.

— Az ön által vezetett szakértői csapat az elmúlt években nagy hangsúlyt helyezett a NyMTIT-tel és a lakossággal való korrekt kapcsolatra, az itt és a térségben élők tájékoztatására, Gondolom, ebben nem terveznek változást.

— Az NyMTIT-tel és a lakossággal való korrekt és folyamatos kapcsolat fenntartása ugyanúgy elemi kötelessége a kutatási programnak, mint a fentiekben

felsorolt egyéb feladatok. A kutatásban részt vevő és annak egyes projektjeit irányító kollégáink is pontosan tudják ezt, sőt szerencsére — túl mindenfajta szerződéses kötelezettségen — saját belső igényük is, hogy nyíltan, tényszerűen és tabuk nélkül tájékoztassanak minden érdeklődőt a kutatások állásáról. Így ebben a tevékenységben reményeink szerint nem lesz érezhető a program kényszerű visszafogása. Továbbra is jó együttműködésre törekszünk az NyMTIT-tel és annak valamennyi társ-önkormányzatával. Minden felmerülő kérdésre, szakmai és nem szakmai véleményre igyekszünk válaszolni. Amennyiben meghívást kapunk, akkor szakértőink szívesen vesznek részt akár önkormányzati üléseken, falufórumokon, vagy más rendezvényeken. Természetesen ez kölcsönös: az NyMTIT képviselői az eddigi gyakorlat szerint továbbra is meghívást kapnak a kutatások aktuális helyzetét tárgyaló ún. koordinációs értekezletre és egyéb fórumokra. Ezen kívül szakembereink folyamatos tájékoztatással segítik a Tájéoló és a NyMTIT video-hírlevél számainak szerkesztését, valamint részt vesznek az ez évi Tájéoló nap előkészítésében és lebonyolításában is.

Végezetül reményemet szeretném kifejezni, hogy a jövő évtől a kutatások ismét az eredeti tervek szerint folytathatók lesznek. Úgy gondolom, hogy ez a térségben élők érdeke is, mert egyrészt a későbbi döntéseket csak így tudjuk korrekt, megfelelően megalapozott szakmai eredményekkel támogatni, másrészt a települések is csak így részesülhetnek megfelelő szintű kompenzációs támogatásban.

Aktuális

Évente 500 millió forintot biztosít a Paksi Atomerőmű Rt. annak a területfejlesztési alapítványnak, amelynek kuratóriuma április végén tartotta alakuló ülését Pakson, az atomerőműben.

A Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány a nukleáris létesítmények közelében lévő települések fejlesztését, gazdaságuk élénkítését tűzte célul oly módon, hogy a különböző pályázatokon

Évente 500 millió forint területfejlesztésre

megszerezhető forrásokhoz biztosítja az önrészt — ismertette *Kocsis István*, a Magyar Villamos Művek Rt. vezérigazgatója. Hozzátette: a kuratórium alakuló ülésén döntött az ez évi prioritásokról, ez a munkahelyteremtés, valamint a kistérségi együttműködés segítése.

Az alapítványt — amely 60 település 140 ezer lakóját érinti — Magyarországon egyedülálló kísérletnek nevezte *Ko-*

vács József, a Paksi Atomerőmű Rt. vezérigazgatója.

Elmondta: a támogatást az atomerőmű, a hulladéktárolók és a kutatási területek környezetében lévő önkormányzatok, önkormányzati társulások, civil és gazdasági szervezetek pályázatait finanszírozza. Konkrétan Paksot, Bátaapátit, Bodát, Kalocsát és Püspökszilágyit, valamint térségüket nevezte meg a vezérigazgató.

298 igen szavazat

Elfogadta a Parlament az Atomtörvény módosítását

Amint az köztudott, a Parlament az elmúlt év végén több olyan döntést is hozott, amelyek különös fontossággal bírnak a Nyugat-Mecsek térségében. A Paksi Atomerőmű üzemidejének húsz évvel történő meghosszabbítását, valamint a kis és közepes aktivitású atomerőművi hulladéktároló létesítését támogató országgyűlési határozatok a jövőt alapvetően meghatározó döntések is voltak egyben.

Ezen fontos döntések mellett, december 13-án a parlamenti szavazáson az Atomtörvény módosítását a jelenlévő csaknem 300 országgyűlési képviselő egyhangúan támogatta.

A módosítás lényege az, hogy a támogatásban részesülő önkormányzatok a nekik juttatott támogatásokat települések fejlesztésére is felhasználhatják, a módosítás ezt számukra lehetővé teszi.

A tavaly decemberben megszavazott törvénymódosítás esetében örvendetes módon talált egymásra a törvényhozók szándéka, az önkormányzatok — és az általuk képviselt — lakosság érdeke.

A képviselők felismerték, hogy az elmúlt években folytatott gyakorlat jól szolgálta a különböző térségekben folyó szakmai és kutatási tevékenységet, a társadalmi bizalom megteremtésében fontos — mással nehezen helyettesíthető szerepet kaptak a támogatások, és azok közcélú felhasználásai.

Az Atomtörvény korábbi szövege nem volt egyértelmű abban a tekintetben, hogy nem sorolta fel tételesen azokat a felhasználási lehetőségeket, amikre az önkormányzatok a kapott támogatásokat fordíthatják. Az NyMTIT térség önkormányzatai úttörő szerepet vállaltak abban, hogy gondos felhasználóként mindig törekedtek arra, hogy a kapott forrásokat igazán közcélra, települések fejlesztésére, egy-egy adott települési gond enyhítésére, vagy megoldására használják fel. Ennek eredményeként a NyMTIT térség falvai folyamatosan fejlődtek, csinosodhattak, ez a gyakorlat találkozott a lakosság helyeslésével, hiszen a fejlesztések, felújítások mind-mind hozzájárultak a falvak gyarapodásához. A törvényesen járó támogatások így hozhatták

a legtöbb hasznot az NyMTIT falvakban élők számára.

Az önkormányzatok elsősorban azért támogatták a módosítás elfogadását, mivel annak életbe lépése után, számukra is könnyebbé, világosabbá, és egyszerűbbé válik azok felhasználása, és a velük való elszámolás. Az önkormányzatok szempontjából még egy fontos vonatkozásról kell szót ejteni. A magyarországi nukleáris hulladék elhelyezést, a hozzá kapcsolódó kutatási programokat ellenző egyes csoportok, és személyek rendszeresen megpróbálták „rossz hírért” kelteni azoknak a polgármestereknek, és önkormány-

zatoknak, akik a település érdekét szolgálva közösségi, lakóhelyi célra is fordították a támogatások egy részét, hogy „szabálytalanul” használják fel a kapott támogatásokat.

A most elfogadott módosítás egyfajta — utólagos — elégtételt is jelent mindazon polgármesterek, és önkormányzatok számára, akik, és amelyek felvállalták a korábban már említett úttörő szerepet. A falvakban elvégzett fejlesztések, az önkormányzati intézmények modernizálási, és beruházási munkái, az ott lakók számára nyújtott támogatások, — egy régi, népszerű televíziós show reklámmondatát idézve — nem jöhettek volna létre, nem valósulhattak volna meg, ha nem lettek volna, ilyen polgármesterek és önkormányzatok.

Az elfogadott módosítás teljes szövege a Tájéoló *Dokumentum* rovatának anyagaként olvasható az alábbiakban.

Dokumentum

Módosították az Atomtörvényt

A Magyar Parlament 2005. december 13-án fogadta el a 2005. évi CLI törvényt az atomenergiáról szóló 1996. Évi CXVI. Törvény módosításáról. Tekintettel a módosítás jelentőségére a módosítás teljes szövege alább olvasható. A törvény megjelent a Magyar Közlöny 2005. évi 166. számában december 22-én.

2005. évi CLI. törvény

az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról

1. § Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) 10. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az atomerőmű, valamint a radioaktív hulladékok tárolójának és a kiegészítő fűtőelemek átmeneti és végleges tárolójának engedélyese a létesítmény, illetve a létesítmény létesítését szolgáló telephely-kiválasztási kutatások környezetében lévő települések lakosságának rendszeres tájékoztatása érdekében elősegíti önkormányzati ellenőrzési és információs társulások létrehozását. A megalakuló önkormányzati ellenőrzési

és információs társulásoknak, továbbá az itt létrejövő területfejlesztési önkormányzati társulásoknak, valamint a társulásokat alkotó települési önkormányzatoknak az engedélyes támogatást adhat — a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból is —, amely tájékoztatási, működési, terület- és településfejlesztési célokra használható fel.”

2. § Az Atv. 67. §-a a következő o) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:] „o) a radioaktív hulladékok tárolója és a kiegészítő fűtőelemek átmeneti és végleges tárolója, illetve ezen létesítmények létesítését szolgáló telephely-kiválasztási kutatások környezetében lévő települések lakosságának rendszeres tájékoztatása érdekében létrejött önkormányzati ellenőrzési és információs társulások, továbbá az itt létrejövő területfejlesztési önkormányzati társulások, valamint a társulásokat alkotó települési önkormányzatok Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból származó támogatásainak szabályait, figyelemmel a 10. § (4) bekezdésében foglaltakra.”

3. § Ez a törvény a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Megjelent az RHK Kht. 2005-ös Éves jelentése

Az áprilisban megjelent igényes kivitelezésű kiadványt megkapták a NymTIT munkájában résztvevő polgármesterek, s az RHK Kht. által folytatott tájékoztatói gyakorlatnak megfelelően elérhető az RHK Kht. honlapján is a www.rhk.hu címen.

A jelentés szerkesztői arra törekedtek munkájuk során, hogy a kiadvány olvasói teljes képet nyerhessenek a Kht. által végzett munkákról. Ennek megfelelően önálló rész mutatja be a gazdálkodás adatait, a létesítmények üzemeltetését, a kis és közepes valamint a nagy aktivitású hulladékok kutatási programjait, az RHK Kht. nemzetközi szakmai kapcsolatait, valamint a lakossági kapcsolatokat. Jól egészíti ki a kiadványt, a végén közölt Eseménynaptár, valamint az az egyoldalas összeállítás, amely a NymTIT, a TETT, az IIT térségben tavaly elvégzett közvélemény-kutatások legfontosabb eredményeit mutatja be.

Az alábbiakban az Éves jelentés azon részeit közöljük, amelyek az NymTIT térségében folyó tájékoztatói munkákat mutatja be.

Tanulmányutak

A NymTIT tagtelepüléseinek képviselői szeptemberben Franciaországban jártak. A szakmai kirándulás elsődleges célja az volt, hogy személyes tapasztalatokat szerezzenek egy föld alatti kutatólaboratóriumról.

A program során látogatást tettek a bur-i kutató laboratóriumban, amelynek bemutatótermében megismerkedhettek a francia nagy aktivitású hulladékkezelési programmal. A kutatás körzetében hozták létre a lakosság informálását szolgáló szervezetet (CLIS), mely a Meuse és Haute Marne régiók, valamint az ezeken belüli települések képviselőiből áll. A CLIS reprezentánsaival folytatott megbeszélés remek lehetőséget nyújtott a NymTIT képviselőinek, hogy betekintést nyerjenek egy hasonló szervezet működésébe.

II. Tájéoló nap

A II. Tájéoló nap programja 2005-ben kétnaposra bővült, és három helyszínen, Cserdiben, Bodán és Bükkösdön zajlott. A felvezető esemény a NymTIT valamint Társaságunk vándorkiállításának megnyitása volt Cserdiben. A kutatási programot, a hozzá kapcsolódó tájékoztatói tevékenységet valamint a Társulás munkájában résztvevő falvakat egyaránt bemutató kiállítás immár a negyedik helyszínen érkezett. Bodán került sor az országos és regionális média számára szervezett

sajtótájékoztatóra, ahol a program vezetői és a NymTIT elnöke vonta meg az idei munkák mérlegét. A délelőtt legfontosabb eseménye a művelődési házban megrendezett szakmai ismeretterjesztő tanácskozás volt.

Az előadók áttekintést adtak a hazai radioaktív hulladék elhelyezés négy nagy programjáról, a vizsgált közet, az aleurit megismerési folyamatáról, az elmúlt egy év során végzett konkrét kutatási tevékenységekről és a Társulás éves tájékoztató tevékenységéről.

Bükkösdön a térség iskoláiból verbuválódott csapatok adhattak számot ügyességükről és tudásukról.

A II. Tájéoló nap további része a sport és a szórakozás jegyében telt.

A Mediterrán Ősz helyi rendezvénye keretében színes műsorral szórakoztatták az érdeklődőket. Egész délután egymást váltották a megye és a térség hagyományörző együttesei, és sor került a szüreti felvonulásra is.

Vándorkiállítások

A TETT jó példáját követve a Nyugat-Mecsek térségében is útjára indult a településről településre vándorló tájékoztató program. Itt részletesen bemutattuk a nagy aktivitású hulladékok elhelyezésére irányuló kutatási elképzeléseket.

Társulások a nemzetközi porondon

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás az MTA közreműködésével vesz részt az Európai Unió COWAM 2 elnevezésű programjában.

A társulás elnöke felkérést kapott, hogy szlovén közgyűlésen tartson előadást, bemutatva a szervezetet, céljait, munkáját. A prezentáció a társulás alapításáról, működéséről, kommunikációs tevékenységéről, a civilek bevonásának lehetőségeiről, a közvélemény-kutatások eredményeiről szólt.

A közgyűlésre mintegy 200 résztvevő érkezett Európa azon országaiból, melyek érintettek a radioaktív hulladék-tárolók kutatási programjaiban, illetve az elhelyezésben. A tanácskozás célja, hogy a résztvevők rendelkezésére álljon egy egységes kommunikációs technológia, továbbá hogy minél eredményesebben tudják a civil szervezeteket bevonni az érintett lakosság tájékoztatásába.

Svéd „káhátések” tanulmányútja hazánkban

Május első felében a svéd „káhátések” három tagú delegációja látogatott el hazánkba. A kommunikációs területtel foglalkozó szakemberek ellátogattak az NymTIT-hez is.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú (RHK Kht.) aktív résztvevője a nemzetközi szakmai tudományos közéletnek, szakértői rendszeresen részt vesznek a találkozókon és konferenciákon.

A kutatási programok előrehaladásával egyre több megmutatni való is akad, és ezek sorában is előkelő helyen szerepel a tájékoztatási tevékenység eredményeinek és eszköztárának bemutatása. A terület iránti érdeklődés új lendületet kapott a tavalyi Bába-táborban tartott helyi népszavazást követően, hiszen minden szakember kíváncsi a „magyar titokra”, hogyan tudták a magyarok elérni, hogy a településen élők igen nagy számban elmenjenek a népszavazásra, és elsöprő többséggel a hulladéktároló mellett voksoljanak.

A már hét helyen működő látogató központok, bemutatótermek eddigi tapasztalatai is érdekesek lehetnek a nemzetközi szakértők számára, egy-egy jó ötletet érdemes saját hazájukba is átültetni. Hogy az NymTIT területén maradjunk, ilyen átvehető ötlet lehet például a Szabadtéri Információs Park is, hiszen az

Európában is párját ritkítja. De számos jó ötlet leshető el az egyes országok saját kiadványaiból is, és akkor még nem is szóltunk a video-hírlevelekről, valamint a nagyrendezvények tapasztalatairól. A Bodára ellátogató svéd szakértőket mindezek mellett a Társulások és a magyar nukleáris szervezetek együttműködése érdekelte, s nem maradhatott el a finansziális háttér bemutatása sem. A magyar helyzet elemzésére és értékelésére, az

A svéd kommunikációs szakemberek a Bodai Polgármesteri Hivatalban találkoztak a magyar vendéglátókkal

eredmények bemutatására *Buday Gábor*, az RHK Kht. műszaki-tudományos igazgatója vállalkozott részletesen válaszolva minden felmerült kérdésre. A helyi és a térségben végzett tájékoztatási munkáról a Társulás elnöke, *Kovács Győző* adott áttekintést a vendégeknek.

A svéd vendégek megnézték a Bodai Szabadtéri Információs Parkot is

Megkérdeztük ...

KOVÁCS GYŐZŐ-t a NymTIT elnökét,

mit végzett a Társulás a tavaszi nemzetközi konferenciákon?

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás munkájában egyáltalán nem érződik az, hogy az idei évben a korábbiaknál kisebb az aktivitása a kutatási programnak, sőt... Egymást érik azok a nemzetközi tanácskozások, találkozók, és konzultációk, amelyeken a NymTIT beszámolóit, tájékoztatásait érdeklődéssel és elismeréssel fogadják a nemzetközi partnerek.

Az érdeklődést jól jellemzi az a tény, hogy több partner, és nemzetközi szervezet hazánkban, a tájékoztatási információs érdekvédelmi munka helyszínén akar tapasztalatokat szerezni. Májusban két fontos eseményre is sor került a „svéd RHK Kht.” delegációjának látogatására Bodán, valamint a GMF kihelyezett elnökségi ülésére a NymTIT székhelyén, szintén Bodán. Mindkét eseményről hírt adunk a Tájéolóban. Kovács Győzöt, Boda polgármesterét, a Társulás elnökét, a tavaszi nemzetközi találkozókra végzett munkáról kérdezte a Tájéoló.

— Elnök úr! Az idei első nemzetközi találkozóra, a GMF közgyűlésére Luxemburgban került sor, amelyen a NymTIT vezetőjeként vett részt.

— A luxemburgi GMF közgyűlésen Dohóczki Csabával, a GMF magyarországi alelnökével vettem részt, képviselve a társulásunkat. A közgyűlésen több ország képviselője, (polgármestere) ismertette a náluk kialakult helyzetet a nukleáris hulladék kutatással, vagy elhelyezéssel kapcsolatban.

A problémák visszatérőek: lakossági kommunikáció, települési támogatások lehetséges folyamata, társulások működése. A jelenlévő EU-s képviselő javasolta, hogy lhozzanak létre egy egységes kommunikációs direktívát.

Az Elnökség pedig bejelentette, hogy soron következő májusi elnökségi ülést, a Nyugat-Mecseki Társulásnál, Magyarországon fogják megtartani. Úgy érzem, óriási megtiszteltetés és eredmény ez a társulásunk számára.

— A GMF Közgyűlése után a COWAM 2. program találkozója volt a következő a sorban, a román fővárosban.

— Bukarestben, Puskás Brigittával valamint dr. Vári Annával vettünk részt a COWAM 2. közgyűlésén. Fő téma itt is a nukleáris hulladékok elhelyezésével kapcsolatos lakossági kommunikáció, valamint a civilek bevonásának lehetőségei voltak. A hosszú előadás és prezentáció-sorozat a végéhez közeledik, melynek végén könyv formájában jelennek meg az elhangzottak és a konklúzió.

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló
Bakonyra, Boda, Bükösd, Cseréi, Cserkút, Hetedik, Hetréhegy, Kővágtasbűös, Kővágtasbűös

KISTÉRSÉGI HAVILAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR & Communications Kft. közreműködésével.
Nyomás: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
ISSN 1786-0563